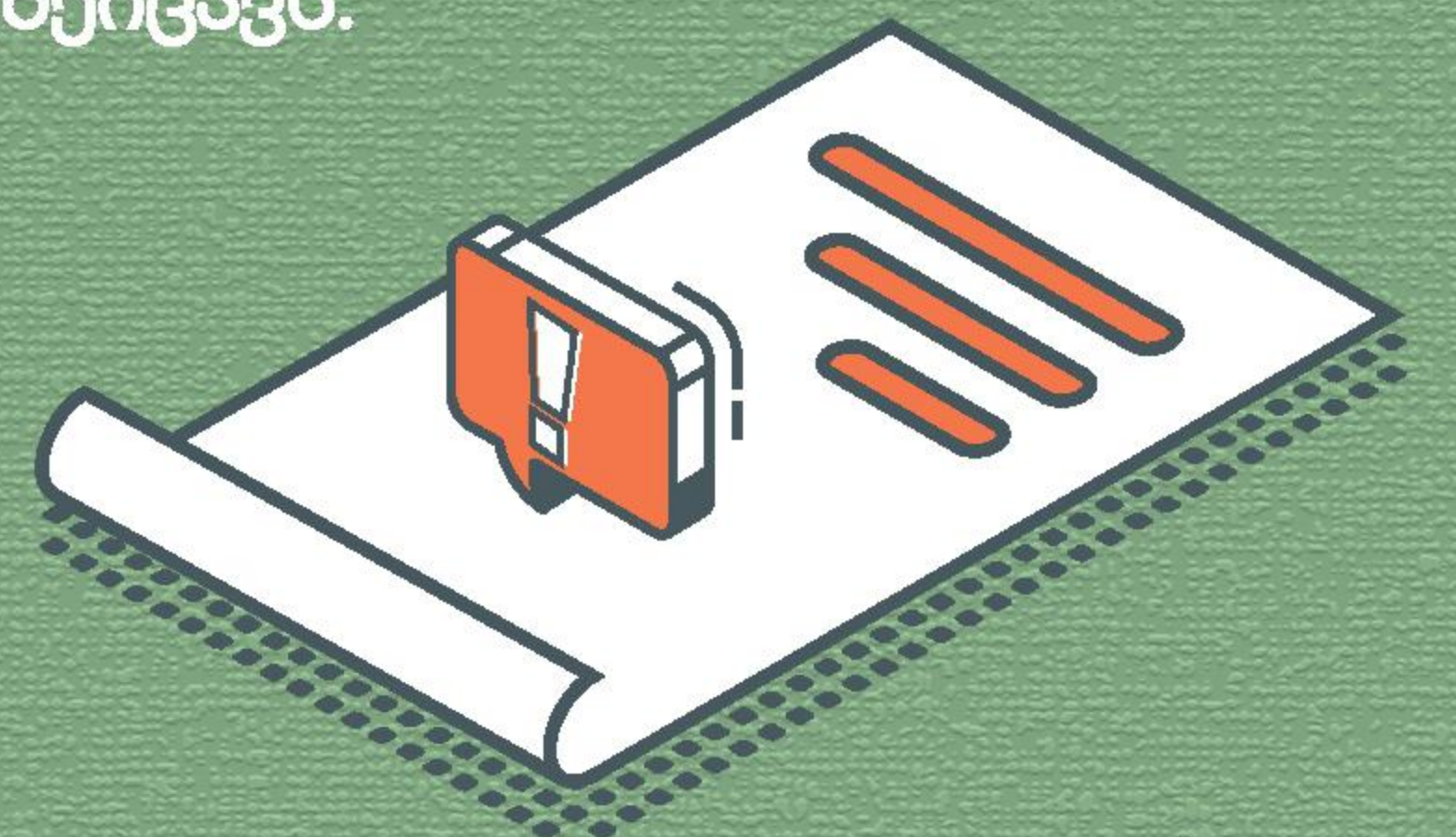

სასამართლო სისტემის გამჭვირვალობა საქართველოში

საქართველოში სასამართლო სისტემის პროექტიული გამჭვირვალობის კუთხით მნიშვნელოვანი ხარვეზები არსებობს:

- ⚠ პარლამენტს სასამართლო გადაწყვეტილებების ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელი საკანონმდებლო ცვლილება დღემდე არ მიუღია, რაც მნიშვნელოვან ზიანს აყენებს ქვეყანაში კანონის უზენაესობას.
- ⚠ სასამართლოს გადაწყვეტილებების საძიებო სისტემაში 2020 წლის 30 აპრილის შემდეგ არცერთი გადაწყვეტილება არ არის გამოქვეყნებული, რაც კანონმდებლობის დარღვევა და გამჭვირვალობის კუთხით სერიოზული გამოწვევაა.
- ⚠ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ საჯარო ინფორმაციის პროექტიულად გამოქვეყნების მაჩვენებელი შეადგენს 43.64%-ს რაც ცხადყოფს, რომ საბჭო სათანადოდ არ ასრულებს საკუთარი გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ ვალდებულებას.
- ⚠ საბჭოს მიერ დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, საჯარო ინფორმაცია არცერთ სასამართლოს არ აქვს სრულყოფილად გამოქვეყნებული.
- ⚠ ინფორმაციის განთავსების ყველაზე მაღალი საერთო მაჩვენებელი უზენაეს სასამართლოს (78.18%) აქვს, ხოლო ყველაზე დაბალი - საჩხერის რაიონულ სასამართლოს (21.92%).
- ⚠ 17 სასამართლოს მიერ პროექტიულად გამოქვეყნებული საჯარო ინფორმაციის საერთო მაჩვენებელი 50%-ზე ნაკლებია.
- ⚠ სასამართლოების ვებგვერდებზე სტატისტიკური მონაცემები ერთიანი სტანდარტით არ ქვეყნდება.
- ⚠ საერთო სასამართლოები დავათა საშუალო ხანგრძლივობის, ასევე, სამართალწარმოების თითოეული ეტაპის საშუალო ხანგრძლივობის შესახებ სტატისტიკურ ინფორმაციას არ აწარმოებენ, რაც უარყოფითად უნდა შეფასდეს.
- ⚠ უზენაესი სასამართლოს ვებგვერდზე სტატისტიკური მონაცემები ქვეყნდება დეტალურად დავათა/დანაშაულთა სახეების მიხედვით, თუმცა კატეგორიების მიხედვით არ ქვეყნდება სააპელაციო და საკასაციო საჩივრებით შესული საქმეების შესახებ ინფორმაცია.
- ⚠ სასამართლოები ტერიტორიული ადგილმდებარეობისა და სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლების მიხედვით თითოეული ფარული საგამოძიებო მოქმედების ჩატარების შესახებ ინფორმაციას ვებგვერდზე არ აქვეყნებენ.
- ⚠ არ ქვეყნდება მონაცემები გადაუდებელი აუცილებლობისა და ჩატარებული ფარული საგამოძიებო მოქმედებების თაობაზე, რომელთა კანონიერება სასამართლომ შემდგომში ცნო/არ ცნო.
- ⚠ სააპელაციო სასამართლოების ვებგვერდებზე არ ქვეყნდება სააპელაციო საჩივრის განხილვის შედეგებისა და დავათა/დანაშაულთა სახეების შესახებ სტატისტიკური ინფორმაცია.
- ⚠ სასამართლოების ვებგვერდებზე სტატისტიკური ინფორმაციის ფრაგმენტულად განთავსება ადამიანური და ტექნიკური რესურსების ნაკლებობას უკავშირდება.
- ⚠ სასამართლო სისტემაში არ არსებობს ერთიანი პროგრამული უზრუნველყოფის საშუალება, რომელიც მაქსიმალურად ავტომატიზებულად წარმოათავს სასამართლო სტატისტიკის წარმოების პროცესს.
- ⚠ სასამართლო სტატისტიკის წარმოების არსებული პრაქტიკა სტატისტიკის სიზუსტის თვალსაზრისით მნიშვნელოვან რისკებს შეიცავს.

საქართველოს ინფორმაციის პროექტის კომპიუტერული მონიტორინგი¹

N	სასამართლო	ჯამური კოეფიციენტი
1	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	78.18%
2	ბათუმის საქალაქო სასამართლო	71.23%
3	თელავის რაიონული სასამართლო	68.49%
4	სენაკის რაიონული სასამართლო	64.38%
5	ახალციხის რაიონული სასამართლო	63.01%
6	ოზურგეთის რაიონული სასამართლო	57.53%
7	ზესტაფონის რაიონული სასამართლო	54.79%
8	თბილისის საქალაქო სასამართლო	52.05%
9	ზუგდიდის რაიონული სასამართლო	52.05%
10	ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლო	50.68%
11	თბილისის სააპელაციო სასამართლო	46.58%
12	სიღნაღის რაიონული სასამართლო	46.58%
13	ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო	45.21%
14	ხაშურის რაიონული სასამართლო	43.84%
15	ფოთის საქალაქო სასამართლო	38.36%

¹ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2013 წლის 27 დეკემბრის N1/225 გადაწყვეტილებაზე დაყრდნობით პროექტის გუნდმა შეაფასა თუ რამდენად სრულყოფილად პასუხობს საბჭოს გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ ვალდებულებებს სასამართლოების მიერ განთავსებული ინფორმაცია როგორც შინაარსობრივი, ასევე მონაცემების პერიოდულად განთავსების თვალსაზრისით. გუნდმა გამოიყენა შეფასების სპეციალური ქულათა სისტემა: ინფორმაცია ვებგვერდზე არ დევს ან არ იძებნება - 0 ქულა, განთავსებული ინფორმაცია ფრაგმენტულია, რთულად ხელმისაწვდომია, შეიცავს უზუსტობას, დარღვეულია გამოქვეყნების პერიოდულობა - 1 ქულა; გამოქვეყნებული ინფორმაცია მეტწილად სრულფასოვანია - 2 ქულა; ინფორმაცია სრულად არის განთავსებული - 3 ქულა.

16	ახალქალაქის რაიონული სასამართლო	38.36%
17	ცაგერის რაიონული სასამართლო	36.99%
18	რუსთავის საქალაქო სასამართლო	34.25%
19	ამბროლაურის რაიონული სასამართლო	34.25%
20	თეთრიწყაროს რაიონული სასამართლო	32.88%
21	მცხეთის რაიონული სასამართლო	32.88%
22	ქუთაისის საქალაქო სასამართლო	31.51%
23	სამტრედიის რაიონული სასამართლო	31.51%
24	ბოლნისის რაიონული სასამართლო	31.51%
25	გურჯაანის რაიონული სასამართლო	31.51%
26	გორის რაიონული სასამართლო	27.40%
27	საჩხერის რაიონული სასამართლო	21.92%

რეაბილიტაცია უნდა გულისხმობს?

- » მნიშვნელოვანია, პარლამენტმა მიიღოს სასამართლოს გადაწყვეტილებების ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელი საკანონმდებლო ცვლილება, საკონსტიტუციო სასამართლოს 2019 წლის 7 ივნისის გადაწყვეტილების შესაბამისად.
- » მნიშვნელოვანია, საერთო სასამართლოებმა უზრუნველყონ გადაწყვეტილებების სრული ტექსტის საჯაროობა საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ დადგენილი სტანდარტის შესაბამისად.
- » მნიშვნელოვანია, იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ და საერთო სასამართლოებმა სრულყოფილად გამოაქვეყნონ საბჭოს N1/225 გადაწყვეტილებით განსაზღვრული საჯარო ინფორმაცია.
- » მნიშვნელოვანია, მიღებულ იქნას სამართლებრივი აქტი, რომელიც განსაზღვრავს სასამართლოში სტატისტიკის წარმოების ერთიან სტანდარტსა და მეთოდოლოგიას, ასევე სტატისტიკის ერთიანი სტანდარტით გამოქვეყნებას.

მიზანშეწონილია, საერთო სასამართლოების სისტემაში დაიწყოს საქმეთა საშუალო ხანგრძლივობისა და სამართალწარმოების ეტაპების საშუალო ხანგრძლივობის შესახებ სტატისტიკური ინფორმაციის დამუშავება და გამოქვეყნება.

მნიშვნელოვანია, გამოქვეყნდეს ფარული საგამოძიებო მოქმედების თითოეული სახის მიხედვით დამუშავებული სტატისტიკური ინფორმაცია, ასევე მიეთითოს გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა და სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლი.

მიზანშეწონილია, ცალკე გრაფაში აღინიშნოს მოსამართლის წინასწარი განჩინების გარეშე ჩატარებული ფარული საგამოძიებო მოქმედებების შესახებ სტატისტიკური მონაცემები, რომელთა კანონიერება სასამართლომ შემდგომში ცნო/არ ცნო.

მიზანშეწონილია, სააპელაციო სასამართლოებმა, ასევე, ბათუმისა და რუსთავის საქალაქო სასამართლოებმა უზრუნველყონ დავათა და დანაშაულის სახეთა მიხედვით სტატისტიკური ინფორმაციის გამოქვეყნება.

მნიშვნელოვანია, სასამართლო სისტემაში სტატისტიკის ერთიანი პროგრამული უზრუნველყოფის საშუალების შემუშავება, რომელიც ერთი მხრივ, მაქსიმალურად ავტომატიზებულს გახდის წარმოების პროცესს, ხოლო მეორე მხრივ, მნიშვნელოვნად განავითარებს სტატისტიკური ანალიტიკის შესაძლებლობებს.

USAID
ამერიკელი ხალხისგან

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE
კანონის უზენაესობის მხარდაჭერა
საქართველოში (PROLoG)

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

მასალის მომზადება შესაძლებელი გახდა ამერიკელი ხალხის გულუხვი დახმარების წყალობით, რომელიც აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მეშვეობით იქნა გაწეული. მასალის შინაარსზე პასუხისმგებელია „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი“ (IDFI). ის შესაძლოა არ ასახავდეს USAID-ის, აშშ-ის მთავრობის ან ალმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის შეხედულებებს.